Vlaamse Overheid
Departement Omgeving
Afdeling Instrumenten en Programmatie
Vlaams Expertisecentrum
Milieueffectrapportage
mer@vlaanderen.be
www.omgeving.vlaanderen.be

Geïntegreerd advies voor het complex project 'Optimalisatie van de verbinding Ieper-Veurne tussen Vleteren en de Noorderring (N38)' - Onderzoeksfase

Dossiernummer CP17

1. Inleiding

Het complex project 'Optimalisatie van de verbinding Ieper-Veurne tussen Vleteren en de Noorderring (N38)' heeft als doel een oplossing te vinden voor de problematiek van de N8 tussen Vleteren en Ieper. De finale keuze dient te voorzien in een verkeersveilige inrichting van de weg conform de functie als regionale weg, dient de verkeersleefbaarheid in de doortochten (Woesten, Elverdinge en Brielen) en omgeving te verbeteren, en moet mee continuïteit bieden in het wegbeeld van de N8 tussen Ieper en Veurne.

Het complex project is m.e.r.-plichtig volgens het DABM[1].

Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. (VECM) ontving op 24/07/2026 een vraag tot opmaak van een geïntegreerd advies.

Het VECM stelt het geïntegreerd advies op met het oog op de reikwijdte en het detailleringsniveau van de informatie die moet opgenomen worden in het MER tijdens de onderzoeksfase van het complex project, cfr artikel 8 §3 van het decreet Complexe Projecten[2]. Bij de opmaak van het geïntegreerd advies houdt het VECM rekening met de ontvangen adviezen van de adviesinstanties en indien van toepassing, het resultaat van de grensoverschrijdende raadpleging.

Het MER moet opgesteld worden zoals door het projectteam voorgesteld in de alternatievenonderzoeksnota (AON), aangevuld/aangepast met de specifieke vereisten die in voorliggend advies geformuleerd worden. De inhoud van het MER wordt gebaseerd op de inhoudsvereisten zoals opgenomen in artikelen 4.4.4 en 4.4.5 §2 van het DABM. Het MER houdt rekening met het detailleringsniveau van het te nemen voorkeursbesluit en met de doelstellingen en geografische werkingssfeer van het complex project.

In de AON worden het project en zijn alternatieven beschreven en wordt de onderzoeks- en beoordelingsmethodiek voor het geïntegreerd onderzoek tijdens de onderzoeksfase, waaronder het MER, voorgesteld. De publieke raadpleging van de AON liep van 19/05/2026 tot en met 18/06/2026. De AON werd tevens voor advies voorgelegd aan adviesinstanties.

[1] Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk gewijzigd.
[2] Decreet betreffende complexe projecten van 25 april 2014, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

De inspraak en de adviezen worden door het projectteam verwerkt in een 'overwegingsdocument'. Dat overwegingsdocument geeft een overzicht geven van de ontvangen inspraakreacties en adviezen, de antwoorden hierop en een overzicht van de aanpassingen aan de AON die daaruit desgevallend zullen voortvloeien. Het overwegingsdocument was tijdens de opmaak van voorliggend advies reeds in ontwerp beschikbaar.

2. Advies

Het VECM stelt vast dat de adviezen en inspraakreacties opgelijst en besproken worden in het (ontwerp van) overwegingsdocument dewelke opgesteld werd door het projectteam. Het VECM nam deel aan een overleg op 9 juli 2026 voor een bespreking van de adviezen en inspraakreacties, de alternatieven en het verdere verloop. Het VECM is akkoord met het voorstel tot verwerking van de adviezen en inspraakreacties m.b.t. reikwijdte en het detailleringsniveau van het op te maken MER, uitgezonderd de elementen die hieronder worden aangehaald in voorliggend advies.

Alternatieven

Het gelijkwaardig afwegen van redelijke alternatieven is een essentieel onderdeel van het milieueffectenonderzoek. Vanuit adviezen en inspraak worden voorstellen aangeleverd voor alternatieve tracés, varianten op tracés of combinaties van deeltracés. Het VECM benadrukt dat alle ruimtelijke voorstellen in principe op dezelfde wijze moeten getoetst worden aan de randvoorwaarden en tracé-ambities, zoals de reeds opgenomen alternatieven (en varianten) in de AON. Wanneer een voorstel redelijk lijkt, moet deze worden toegevoegd aan het geïntegreerd onderzoek in module 1 en/of module 2.

In het (ontwerp van) overwegingsdocument (§4.2.3) worden enkele voorstellen vanuit adviezen en inspraak samengebracht in 7 voorstellen, welke gevisualiseerd werden op kaart. Het VECM vraagt de voorstellen uit adviezen en inspraak nog eens grondig te bekijken i.f.v. de 7 voorstellen zoals opgenomen in het (ontwerp van) overwegingsdocument.

- Enkele inspraakreacties vragen om de omleiding rond een woonkern niet te dicht bij de woonkern te voorzien. Dit is niet alleen van toepassing voor alternatief 2.1 zoals opgenomen in voorstel 2 in het (ontwerp van) overwegingsdocument, maar kan ook van toepassing zijn op andere alternatieven 2 en 3.
- Voor het alternatief 2.1 variant B wordt gevraagd om ten zuiden van Brielen niet terug aan te sluiten op de N8, maar op de N38 tussen het huidig kruispunt N8/N38 en Vlamertinge. Dit lijkt overeen te komen met voorstel 6 in het (ontwerp van) overwegingsdocument maar het is niet duidelijk waarom in het (ontwerp van) overwegingsdocument dit herleid wordt tot een aansluiting op het complex N308/N38.
- Voor het alternatief 3.1 wordt gevraagd om meer ten noorden van Brielen de verbinding te maken richting de N369. Dit lijkt overeen te komen met voorstel 1 in het (ontwerp van) overwegingsdocument, maar hier wordt verwezen naar alternatief 2.1. ipv 3.1.
- Een inspraakreactie betreft een variant op alternatief 5.2, waarbij i.f.v het vermijden van de problematiek van de ring rond Poperinge, een bijkomende verbinding wordt gemaakt vanaf de N38 richting de N321. Dit werd niet vertaald in een voorstel in het (ontwerp van) overwegingsdocument, en wordt beschouwd als een voorkeur in het (ontwerp van) overwegingsdocument. Dit is wel degelijk te bekijken als een variant op alternatief 5.2 (of 5.1).

- In het advies van de gemeente Vleteren wordt gevraagd om alternatieven 2.3b of 3.3 te schrappen of aan te passen in functie van lintbebouwing ter hoogte van de Warandestraat in Woesten. In het (ontwerp van) overwegingsdocument wordt geantwoord dat het alternatief 2.3b niet verder wordt aangepast. Het VECM beveelt aan dit verder te onderbouwen aan de hand van de randvoorwaarden en tracé-ambities.

Enkele inspraakreacties gaan in op de doortrekking van de A19. In de AON werd reeds geduid waarom het tracé dat vroeger was voorzien op het Gewestplan geen redelijk alternatief meer betreft. Dit werd herhaald in het (ontwerp van) overwegingsdocument. Hiermee is duidelijk gemotiveerd dat een doortrekking van de A19, al dan niet via het oorspronkelijk reservatietracé, geen redelijk alternatief betreft voor de gestelde projectdoelstellingen.

Enkele voorstellen situeren zich buiten de contouren van het onderzoeksgebied. Dit onderzoeksgebied werd reeds gedefinieerd in de startbeslissing. Het valt aan te bevelen om indien mogelijk, de motieven voor deze definiëring toe te voegen aan de AON, zodoende de onderbouwing van het onderzoeksgebied (en bijgevolg de onredelijkheid van deze voorstellen) te vervolledigen.

Daarnaast wordt in adviezen en inspraakreacties ook ingegaan op keuzes inzake weg- en kruispuntinrichting en keuzes inzake aansturing van mobiliteit (bijvoorbeeld vrachtverkeer, knippen van straten). Deze specifieke keuzes zullen op het gepaste moment in het geïntegreerd onderzoek in beeld komen. In het (ontwerp van) overwegingsdocument wordt ingegaan op deze voorstellen en aangegeven hoe hiermee zal omgegaan worden in het verdere proces. Het VECM volgt deze aanpak.

Aanpak geïntegreerd onderzoek

De AON beschrijft de aanpak van het geïntegreerd onderzoek en welke deelonderzoeken hiervoor nodig worden geacht om een gefundeerde keuze te maken betreffende het voorkeursalternatief. Het geïntegreerd onderzoek zal in twee stappen (module 1 en module 2) doorlopen worden.

In module 1 zal onderzocht worden hoe de redelijke alternatieven functioneren t.a.v. de hoofddoelstellingen van het project (met name het verbeteren van verkeersveiligheid en -leefbaarheid en realiseren van een betrouwbare verbinding tussen Ieper en Veurne). De resultaten van het (mobiliteits)onderzoek in module 1 kunnen leiden tot het 'afvallen' van alternatieven (of varianten). Het VECM wenst te benadrukken dat de afweging in elk geval robuust en helder moet toegepast worden. Wanneer er enige twijfel rijst over het wel of niet 'voldoende functioneren' van een alternatief (of variant), moet dit alternatief (of variant) alsnog verder mee genomen worden naar module 2. Voor alternatieven (of varianten) die niet verder weerhouden worden, dient eveneens duidelijk te zijn dat deze evenmin mits milderende of flankerende maatregelen alsnog een redelijke oplossing kunnen bieden aan de hoofddoelstellingen van het project.

De resultaten van het (mobiliteits)onderzoek in module 1 zullen leiden tot de opmaak van een tussennota, welke terug zal voorgelegd worden aan adviesinstanties en het ruime publiek. De methodiek voor het geïntegreerd onderzoek in module 2 zal vervolgens in de AON verder uitgewerkt of uitgediept worden.

De adviezen en inspraakreacties die reeds opmerkingen inhielden m.b.t. het milieueffectenonderzoek in module 2 werden behandeld in het (ontwerp van) overwegingsdocument. Het VECM kan de voorgestelde aanpak volgen.

- Inzake geluid wordt vanuit inspraakreacties aangegeven dat ook de N38 op heden voor geluidshinder zorgt. De geluidsbelasting van de N38 zal in beeld gebracht worden middels geluidsmodelleringen van de referentiesituatie(s), dit voor het deel van de N38 dat gelegen is in het studiegebied. Tijdens de geluidsmodelleringen van de alternatieven zal duidelijk worden of de geluidsbelasting tengevolge de N38 kan wijzigen door de keuze voor een bepaald alternatief of variant. Indien (aanzienlijke) negatieve effecten worden verwacht, zal moeten nagegaan worden of/welke milderende maatregelen beschikbaar zijn. Het complex project heeft niet als doel de geluidshinder tengevolge de N38 te verminderen.
- Het VECM volgt de opmerkingen uit het advies van het departement Omgeving betreffende de methodiek voor de uitwerking van de discipline geluid, de bezorgdheden ten aanzien van (UNESCO wereld)erfgoed en de opmerking betreffende de aanwezigheid van Seveso-inrichtingen in het onderzoeksgebied.
- De impact op de functie landbouw zal onderzocht worden in de discipline mens-ruimte (m.b.v. de resultaten uit o.a. de disciplines mobiliteit, bodem en water). De informatie uit het LIS kan hiervoor eveneens gebruikt worden. Vanuit het milieueffectenonderzoek is er geen nood aan de opmaak van een LER, gezien dit hoofdzakelijk een economische analyse inhoudt.

De AON bevat een voorstel van **welke effecten van de redelijke alternatieven zullen worden onderzocht** in het licht van het te nemen voorkeursbesluit. De wijze waarop en de beoordelingskaders zullen pas toegevoegd worden nadat de resultaten van module 1 gekend zijn. Het VECM wenst reeds te wijzen op enkele aspecten betreffende het voorstel van methodologische aanpak van het milieueffectenonderzoek in module 2:

Referentiesituatie

- De referentiesituatie beschrijft de toestand van het studiegebied in afwezigheid van het beoogde project. Dit is niet hetzelfde als de formulering op p120 van de AON waar verwezen wordt naar de toestand van de omgeving in een jaar voordat de plannen gerealiseerd zijn. Het referentiejaar is hetzelfde voor de referentiesituatie als de geplande situatie.
- De referentiesituatie 2035 is van belang voor de disciplines mobiliteit, lucht, geluid en mens-gezondheid. In de AON wordt gesteld dat voor de omschrijving van de toestand van de omgeving en het milieu zal uitgegaan worden van een standstill t.o.v. 2025. Dit kan niet bij voorbaat zo gesteld worden. In het verkeersmodel wordt rekening gehouden met enkele wijzigingen die verwacht worden. De output van het verkeersmodel kan vervolgens worden gebruikt in een geluidsmodellering, zodoende voor de referentiesituatie 2035 de wijzigingen die het gevolg zijn van mobiliteit, te kennen. Voor de discipline lucht is het momenteel nog niet mogelijk om de referentiesituatie 2035 te modelleren, de referentiesituatie 2025 kan wel gemodelleerd worden. Mogelijks kan voor de referentiesituatie 2035, op basis van de resultaten van de verkeersmodellering, wel kwalitatief beschreven worden waar een situatie wordt verwacht te verbeteren/verslechteren t.o.v. 2025. Voor de overige disciplines zal de deskundige tijdens de opmaak van het MER moeten nagaan of de toestand van de omgeving op relevante wijze kan veranderd zijn in het referentiejaar 2035. Wanneer de onzekerheid te groot is, dan kan inderdaad uitgegaan worden van een standstill t.o.v. 2025. De aanpak voor de beschrijving van de referentiesituaties 2025 en 2035 in Bijlage 1 van de AON dient hierop aangepast te worden.
- Bij de beschrijving van de referentiesituaties 2025 en 2035 voor de discipline mens-gezondheid moet ook een toets gebeuren aan de gezondheidskundige advieswaarden (GAW's).

Ontwikkelingsscenario's

- In de AON worden 3 ontwikkelingsscenario's benoemd. Het VECM wenst op te merken dat een definitief RUP te beschouwen is als beslist beleid en op die wijze deel uitmaakt van de (toekomstige) referentiesituatie. Dit geldt ook voor andere definitieve plannen van aanleg die reeds een specifieke ontwikkeling mogelijk maken, maar in de feiten nog niet zijn gerealiseerd.

Scoping

- Een aantal effectgroepen worden niet relevant geacht op basis van een motivering in de zin van 'Er is geen wijziging op planniveau. Effectgroep pas relevant op projectniveau'. Het VECM beveelt aan om de motivering duidelijker te onderbouwen en aan te tonen waarom een onderzoek in deze fase van de procedure niet noodzakelijk is. De onderzoeksfase heeft als doel het kiezen van het voorkeursalternatief. De noodzakelijke plan- of projectverplichtingen volgen in de uitwerkingsfase.
- Binnen de discipline mens-gezondheid (p 150 van de AON en Bijlage 2) worden enkel de effectgroepen 'impact door luchtverontreiniging' en 'impact door geluidshinder' voorgesteld als te onderzoeken. Echter wenst het VECM te beklemtonen dat een combinatie van hinderfactoren meer invloed kan hebben op de algemene gezondheid en de leefbaarheid in de woonkernen. Een overkoepelende globale evaluatie van de mogelijke impact op gezondheid wordt daarom best toegevoegd in module 2.
- Ook adaptatie binnen de klimaatreflex dient mee beschouwd te worden binnen het milieueffectenonderzoek in module 2.

In de AON wordt verduidelijkt dat grensoverschrijdende effecten nog niet bij voorbaat kunnen uitgesloten worden. Op basis van het onderzoek in module 1 zal blijken of mobiliteitseffecten kunnen verwacht worden tot in Frankrijk. Als dat zo is, zal advies moeten opgevraagd worden bij de Franse overheid. Dit kan gelijktijdig gebeuren met de publieke raadpleging van de resultaten van module 1 in de tussennota.

3. Bijkomende aandachtspunten

Het MER zal opgave doen van de leemten in de kennis die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Het MER zal aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn die vanuit de leemten in de kennis noodzakelijk worden geacht of die nodig zijn in functie van de aanpak en inhoud voor de vervolgprocedure en besluitvorming.

In het MER wordt een discipline-overschrijdende, samenvatting opgenomen over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen voorkomen of milderen. De milderende maatregelen zullen op een overzichtelijke wijze opgelijst worden. De milderende maatregelen die voorgesteld zijn vanuit verschillende disciplines zullen discipline-overschrijdend t.o.v. elkaar afgewogen worden. Bij de milderende maatregelen dient aangegeven te worden waar of wanneer deze zullen/kunnen doorwerken.

De niet-technische samenvatting zal een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport vormen dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. De niet-technische samenvatting moet toelaten om op een snelle en eenvoudige manier een globaal inzicht te krijgen in de opgave en resultaten van het MER, en vormt op deze wijze een belangrijke toegang tot het MER tijdens het openbaar onderzoek.

Digitaal getekend

Signed by:JACOBS ISABEL ELISABETH J
Signed at:2026-09-10 20:47:09 +02:00
Reason:Ik keur dit document goed

Jacobs Isabel Vlaamse overheid

Door Isabel Jacobs
Afdelingshoofd
Afdeling Instrumenten en Programmatie